

Xəstəlik sinifi (XBT-10)	J-Tənəffüs orqanlarının xəstəlikləri

İlkin versiyanın tərtibatçı (İSİM)	Camalova Ü.

XBT-10 rubrikası	Xəstəliklər
J20	Kəskin bronxit Daxil edilib: bronxit: • ƏGO 15 yaşadək uşaqlarda • kəskin və yarımkəskin: • bronxospazm ilə • fibrinoz • membranoz • irinli • septik • traxeit ilə kəskin traxeobronxit Çıxarılıb: bronxit: • ƏGO 15 yaşında və ondan böyük şəxslərdə (J40) • ƏGO allergik (J45.0) • xroniki: • ƏGO (J42) • selikli-irinli (J41.1) • obstruktiv (J44.-) • sadə (J41.0) traxeobronxit: • ƏGO (J40) • xroniki (J42) • obstruktiv (J44.-)
J20.0	<i>Mycorplasma pneumoniae</i> tərəfindən törədilən kəskin bronxit
J20.1	<i>Haemophilus influenzae</i> [Afanasyev-Pfeyffer çöpü] tərəfindən törədilən kəskin bronxit
J20.2	Streptokokk tərəfindən törədilən kəskin bronxit
J20.3	Koksaki virusu tərəfindən törədilən kəskin

	bronxit
J20.4	Paraqrip virusu tərəfindən törədilən kəskin bronxit
J20.5	Respirator sinsitial virus tərəfindən törədilən kəskin bronxit
J20.6	Rinovirus tərəfindən törədilən kəskin bronxit
J20.7	Exovirus tərəfindən törədilən kəskin bronxit
J20.8	Digər dəqiqləşdirilmiş infeksiyon amillər tərəfindən törədilən kəskin bronxit
J20.9	Dəqiqləşdirilməmiş kəskin bronxit
J21	Kəskin bronxiolit <i>Daxil edilib:</i> bronxospazm ilə birgə
J21.0	Respirator sinsitial virus tərəfindən törədilən kəskin bronxiolit
J21.8	Digər dəqiqləşdirilmiş infeksiyon amillər tərəfindən törədilən kəskin bronxiolit
J21.9	Dəqiqləşdirilməmiş kəskin bronxiolit Bronxiolit (kəskin)
J22	Aşağı tənəffüs yollarının dəqiqləşdirilməmiş kəskin respirator infeksiyası <i>Daxil edilib:</i> tənəffüs yollarının (aşağı) ƏGO kəskin respirator infeksiyası <i>Çıxarılıb:</i> yuxarı tənəffüs yollarının respirator infeksiyası (kəskin) (J06.9)

Müalicə

Dərman müalicəsi:

Əksər hallarda yoluxma virus mənşəli xarakter daşdığına görə, müntəzəm olaraq antibiotiklərin təyin edilməsi tövsiyə edilmir.

Virus əleyhinə preparatlar:

Kəskin bronxiti olan xəstələrdə adətən empirik virus əleyhinə terapiya aparılmır. Yalnız xəstəliyin əlamətlərinin başlanğıcından ilk 48 saat ərzində,

əlverişsiz epidemioloji vəziyyətdə, virus əleyhinə preparatlardan (**ingavirin**) və neyraminidaza inhibitorlarından (**zanamivir, oseltamivir**) (C səviyyəsi) istifadə etmək mümkündür.

Antibiotiklər:

Antibiotik seçimi kəskin bronxitin ən çox yayılmış bakterial patogenlərinə (pnevmonokok, Haemophilus influenzae, mikoplazma, xlamidiya) qarşı fəaliyyətə əsaslanır.

Aminopenisilinlərdir:

Amoksisillin (amoxicillin) 0,5 q, gündə 3 dəfə, *o cümlədən qorunanlar*

Amoksisillin/klavulanat (amoxicillin/clavulanate);

Amoksisillin/sulbaktam (amoxicillin/ sulbaktam)

və ya

Makrolidlər:

Spiramisin (spiromycin), **Azitromisin** (azithromycin) 0,5 q, gündə 1 dəfə;

Klaritromisin (clarithromycin) 0,5-1,0 q günə;

Josamisin (josamycin), alternativ (əgər birincisini təyin etmək mümkün deyilsə) daxilə 2-3-ü nəsil sefalosporinlər.

Antibakterial terapiyanın təxmini orta müddəti 5-7 gündür.

İnhalasiya:

Turşu buxarlarının səbəb olduğu kəskin bronxit üçün 5% **natrียม bikarbonat** məhlulunun buxarlarının inhalyasiyası göstərilir; qələvi buxarlarının səbəb olduğu kəskin bronxit üçün **askorbin turşusunun** 5% məhlulunun buxarlarının inhalyasiyası göstərilir.

Bəlgəmgətiricilər:

Qatı bəlgəmin olması halında, mukoaktiv dərmanlar göstərilir:

Ambroksol (ambroxol) 0,03 q, gündə 3 dəfə və ya 2 ml nebulayzer vasitəsi ilə gündə 2-4 dəfə;

Bromheksin hidroxlorid (bromhexine) 8 -16 mq, gündə 3 dəfə;

Asetilsistein (acetylcysteine) 200-300 mq, gündə 2 dəfə;

Karbosistein, *erdosteïn*;

Bəlğəmgətiricilər (adətən bəlğəmgətirici otlar) təyin etmək mümkündür.

Bronxodilatatorlar bronxial obstruksiya və tənəffüs yollarının hiperreaktivliyi simptomları olan xəstələr üçün göstərilir. Ən yaxşı təsir qısa təsirli beta-2 agonistləri:

Salbutamol (salbutamol) 100 mkq (1 -2 nəfəs) nebulayzer vasitəsi ilə;
Fenoterol (fenoterol) 100 mkq (1 -2 nəfəs) nebulayzer vasitəsi ilə

və

İpratropium bromid 100 mkq (1 -2 nəfəs) nebulayzer vasitəsi ilə;

Həmçinin inhalyasiya şəklində (o cümlədən nebulayzer vasitəsilə) birləşmiş dərmanlar (***fenoterol + ipratropium bromid***) ilə əldə edilir.

Tərkibində bəlğəmgətiricilər, mukolitiklər və bronxodilatatorlar kombinasiyalı preparatlardan istifadə etmək mümkündür.

Qeyri-steroid iltihab əleyhinə preparatlar və qlükokortikosteroid dərmanları:

Fenspirid

təsiri olmadıqda, inhalyasiya edilmiş qlükokortikosteroid dərmanları:

(***budesonid, beklometazon, flutikazon, siklesonid***), o cümlədən nebulayzer (***budesonid suspenziyası***);

Kombinə edilmiş inhalyasiya dərmanlarının (***budesonid/formoterol*** və ya ***flutikazon/salmeterol***) istifadəsi məqbuldur.

Öskürək əleyhinə dərmanlar:

Terapiya zamanı bəlğəm olmadıqda, obsessiv, quru öskürək, periferik və mərkəzi təsirli öskürək əleyhinə dərmanlar istifadə olunur:

Prenoksdiazin hidroxlorid (prenoxdiazine) 0,1 q, gündə 3-4 dəfə;

Kloperastin (cloperastinum);

Qlaucin (glaucium flavum);

Butamirat (butamirate) 15 ml, gündə 4 dəfə;

Okseladin (oxeladinum).

Uşaqlarda bronxitin müalicəsi:

Inhalasiyon bronxodilatator:

Salbutamol 12 yaşdan yuxarı uşaqlar - 2-4 mq, gündə 3-4 dəfə, zəruri hallarda doza gündə 4 dəfə, 8 mq-a qədər artırıla bilər;

6-12 yaşlı uşaqlar - 2 mq, gündə 3-4 dəfə,;

2-6 yaşlı uşaqlar -1-2 mq, gündə 3 dəfə;

İpratropium bromid/fenoterol 20 ml, gündə 4 dəfə, yaşa uyğun dozada.

Ağrıkəsici, qızdırmasalıcı:

Parasetamol -uşaqlar üçün birdəfəlik daxilə dozalar: 10-15 mq/kq; rektal istifadə üçün orta tək doza 10-12 mq/kq təşkil edir.

Antibiotiklər:

Amoksisillin + klavulan turşusu, suspenziya 45 mq/kq, gündə 2 dəfə;

Azitromisin suspenziya üçün toz 5 mq/kq, gündə 1 dəfə.

Ədəbiyyat

Острый бронхит у взрослых

Версия: Клинические протоколы МЗ РК - 2015 (Казахстан)

<https://diseases.medelement.com/disease/%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%80%D1%8B%D0%B9-%D0%B1%D1%80%D0%BE%D0%BD%D1%85%D0%B8%D1%82-%D1%83-%D0%B2%D0%B7%D1%80%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%8B%D1%85/14244>

Бронхиты у детей

Версия: Клинические протоколы МЗ РК - 2017 (Казахстан)

<https://diseases.medelement.com/disease/%D0%B1%D1%80%D0%BE%D0%BD%D1%85%D0%B8%D1%82%D1%8B-%D1%83-%D0%B4%D0%B5%D1%82%D0%B5%D0%B9/15422>